

GUIA DEL MESTRE

Música 5

**Educació Primària
Cicle Superior**

DINSIC
Publicacions Musicals

Agraïm la col·laboració de Mariona Cortés i Antoni Fabregat
(Danses d'Arreu del Món) per a les explicacions de les danses.

Guia del mestre: MÚSICA 5

Disseny de la portada: Francesc Salvà
Maquetació: DINSIC GRÀFIC

1a edició: maig del 2000

Francesca Galofré amb la col·laboració d'Enriqueta Farràs i Jordi-Lluís Rigol
© **DINSIC Publicacions Musicals, S.L. - Santa Anna, 10, E 3a - 08002 Barcelona**

Imprès a: BALMES, Servei Integral de Fabricació de Llibres

Dipòsit legal: B-26.104-2000
ISBN: 84-95055-52-X

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresa la reprografia i el tractament informàtic, així com també la distribució d'exemplars mitjançant lloguer i préstec, resten rigorosament prohibides sense l'autorització escrita de l'editor o entitat autoritzada, i estaran sotmeses a les sancions establertes per la llei.

DISTRIBUEIX: DINSIC Distribucions Musicals, S. L.
Santa Anna, 10 - E 3 - 08002 Barcelona
tel. 93.318.06.05 - fax 93.412.05.01
e-mail: dinsic@dinsic.com
<http://www.dinsic.com> - <http://www.dinsic.es>

El conjunt de materials de música per al Cicle Superior d'Educació Primària, que comprèn un llibre de l'alumne per al cinquè curs i una guia del mestre amb un CD, ha estat presentat al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya per a la seva homologació amb data 30.05.2000.

PRESENTACIÓ DELS MATERIALS

Com ja us hem comentat, els materials per al primer curs del Cicle Superior, és a dir 5è curs de Primària, comprenen un llibre per a l'alumne, una Guia del Mestre, i un CD. En el CD trobareu tots els exemples musicals necessaris per realitzar les audicions proposades als llibres de l'alumne, les danses i alguns fragments musicals per al treball del dictat musical (educació de l'oïda), tipificat en l'apartat de dictat-audició.

En la Guia del Mestre trobareu un suport per a la utilització dels llibres amb els vostres alumnes, ja que moltes recomanacions que hem de fer per a l'ús d'aquests materials no podem presentar-les escrites en el mateix llibre, i cal anotar-les a part. També hi trobareu la llista detallada del contingut dels CD, amb totes les audicions, els autors, els intèrprets, així com també una bibliografia de cançoners i materials que us poden ajudar a complementar el vostre treball.

El llibre de l'alumne pretén donar un suport escrit –i per escriure–, visual, al treball musical que realitzareu amb els vostres alumnes a la classe de música.

Com a bons mestres, sabeu bé que la classe no ha de cenyir-se exclusivament a les propostes que us fem al llibre de l'alumne. Hi ha molts aspectes que no requeriran una base escrita, sinó una base auditiva: en comptes d'escriure o llegir, haurem d'escoltar o de cantar; i a vegades ens haurem de moure i ballar; fets que dependran del vostre impuls com a mestres, de la vostra bona preparació musical, pedagògica i didàctica, i també, no cal dir-ho, de l'estat emocional i motriu dels vostres alumnes, més que de la nostra proposta. No cal recordar-vos que a la classe de música hem de fer música en la seva dimensió més àmplia possible.

Com ja haureu observat, el llibre de l'alumne té una presentació adequada als alumnes de Cicle Superior, amb il·lustracions a tot color, fotografies d'instruments musicals i requadres perquè puguin respondre a les preguntes relacionades amb cada tema. Ens hem esforçat per donar una presentació gràfica sòbria, clara i suggeridora, malgrat que no ha estat fàcil tenint en compte que estem presentant continguts de Cicle Superior.

ELS CONTINGUTS CURRICULARS

Els continguts que es treballen en aquests llibre de l'alumne de 5è curs són els continguts corresponents al primer nivell de concreció del currículum de l'educació artística en l'àrea de Música per al Cicle Superior d'Educació Primària marcats per la Generalitat per a la Reforma Educativa ordenada per la LOGSE, que, ben segur, coneixeu a fons.

Es corresponen també bastant amb els suggerits per la mateixa Generalitat en el segon nivell de concreció, que hem adoptat com a proposta equilibrada i sensata, malgrat que el nivell de coneixements musicals és molt desigual segons l'origen sociocultural dels alumnes, les zones on estan situades les escoles, la tradició musical de cada escola i la del mateix alumne. Per aquest motiu, és molt difícil fer una proposta escrita i auditiva –en aquest cas un llibre i un CD– que vagi bé a tothom. Però ens hi hem arriscat creient que podem arribar a una majoria àmplia.

La música i els eixos transversals

Del treball explícitament musical que farem amb els nostres alumnes, també en derivaran necessàriament una sèrie de continguts implícits, englobables dintre dels anomenats eixos transversals del currículum.

Vegem-ne alguns:

1) L'ambient sonor que creem amb el soroll que som capaços de fer individualment o col·lectivament.

És molt important que els nens siguin conscients de l'existència del món sonor; de l'existència del so i el silenci –com a continguts específics de l'àrea de música– i de la capacitat que nosaltres tenim de generar so –o soroll, si aquest és excessivament fort i desorganitzat– o de no generar-ne –és a dir, de fer silenci.

A moltes escoles els nivells de pol·lució sonora són realment alts, ja no només pel nivell ambiental generat per la mateixa ciutat, sinó pel generat per la mateixa comunitat de l'escola.

Moltes vegades els desplaçaments de grups amunt i avall de l'edifici es fan amb una gran indiferència pel soroll generat i oblidant que altres grups a les aules intenten concentrar-se en la seva feina. I, justament, aquesta feina pot ser moltes vegades la classe de música, que requereix l'absència de sorolls importants de fons, tant per la seva intensitat com per la seva opacitat.

A vegades les classes d'esport van acompanyades de músiques –cal afegir que massa sovint són de dubtosa qualitat– emeses a un alt volum, manera de fer totalment contrària als costums recomanats des de la classe de música.

Moltes vegades les estones d'esbarjo d'uns grups alteren substancialment les estones de concentració i de treball d'altres.

A causa d'aquest fons de pol·lució sonora, els nens s'acostumen a parlar molt fort, forçant normalment el seu aparell fonador; fet que origina petites afonies permanents en els nostres alumnes, moltes vegades no detectades ni, encara menys, tractades; això influirà en la qualitat del cant individual i col·lectiu dels nostres alumnes.

Voldríem simplement fer esment d'aquest fet normalment no tingut en compte pels mateixos responsables de l'escola, ja que moltes vegades els professors de música, assignatura fins ara molt menystinguda, han estat molt poc escoltats per les direccions dels centres.

2) La mobilitat col·lectiva / educació viària: és important que els nostres alumnes aprenguin a desplaçar-se en grup, de forma ordenada, harmoniosa i silenciosa, dintre de les possibilitats de cada grup i edat.

No cal dir que el treball motriu i sobretot el de la dansa –moviment organitzat en grup– ens hi podrà ajudar considerablement. Si aprenem a desplaçar-nos sense molestar el veí, sense donar cops ni fer soroll, iniciarem un tracte amable i considerat cap als nostres companys d'escola.

Moure'ns de forma organitzada i harmoniosa dintre de l'escola ben segur que també tindrà els seus efectes beneficiosos a la via pública.

3) L'educació per a la salut: ben segur que no cridar i no fer sorolls innecessaris afavorirà la salut de les nostres cordes vocals i de la nostra oïda, així com també la nostra capacitat de concentració mental i de pau interior.

4) La tecnologia de la informació: el desenvolupament actual de la música és un aspecte altament relacionat amb el desenvolupament tecnològic del tractament de la

informació. Aquest aspecte anirà apareixent a mesura que l'escola vagi integrant aquestes noves tecnologies. Ara mateix, però, ja en tenim un exemple ben palès des dels primers cursos: la utilització de CD a la classe per a l'audició musical.

5) La diversitat intercultural: la música és un llenguatge, i cada cultura ha generat el seu propi llenguatge musical, fet que es posa de manifest ben aviat quan cantem cançons populars de diverses parts del món, o escoltem audicions de diverses procedències.

6) La no discriminació per raons de sexe o altres: no cal recordar que actualment la música és clarament un art practicat indistintament per homes i dones. Creiem que és ben clar que fer música és cosa de tots, grans i petits, homes i dones, gent del país i gent de fora.

En tot cas, però, cal no oblidar que per una banda homes i dones som iguals, i per tant tenim o hauríem de tenir les mateixes oportunitats (en aquest cas davant la música); però cal no oblidar que també som diferents, i que aquestes diferències ens han d'enriquir i complementar.

En el cas de la música, la diferència més evident és la de la veu: no és el mateix una veu de dona que una veu d'home, fet que hem d'assumir com un enriquiment de possibilitats.

7) El consum: creiem que és igualment important educar els nostres alumnes per a un bon consum de la música.

Actualment la música és un producte de consum molt important al mercat. L'educació per al gust i la qualitat a l'escola i a casa condicionarà les respostes dels nostres alumnes.

OBJECTIUS D'AQUESTA GUIA DEL MESTRE

L'objectiu d'aquesta Guia del Mestre que teniu a les mans és presentar-vos el conjunt de materials per a l'alumne, situar-vos en les coordenades educatives que han guiat l'elaboració d'aquests materials i, sobretot, afegir tots aquells comentaris referents a l'ús dels llibres de l'alumne que no es podien introduir en el mateix llibre, per raons òbvies d'espai, de contingut i de destinatari.

Creiem que a un bon mestre de música no li calen comentaris per a la presentació dels continguts ni per a la forma de treballar-los, perquè la forma de presentació del llibre de l'alumne és austera i sobretot clara; però, per evitar qualsevol malentès, hem cregut oportú afegir tots els comentaris que trobareu a continuació referents a cada pàgina del llibre. No se sap mai el profit d'un bon suggeriment.

Volem advertir-vos que en cap cas hem volgut donar-vos en aquesta *Guia del Mestre* un manual de pedagogia i didàctica musical. Aquest objectiu originaria una obra bastant més extensa, lluny dels nostres objectius actuals. D'altra banda, el mestre que no estigui prou format no suplirà les seves mancances per mitjà d'un manual o de les nostres recomanacions. Formar-se musicalment és més complex que adquirir uns simples coneixements intel·lectuals. La música té una dimensió sensorial i motriu que cal adquirir amb mitjans no intel·lectuals, i també té una dimensió artística que cal desvetllar en la transmissió mestre-alumne.

EL LLIBRE DE L'ALUMNE, EIX DELS MATERIALS

Estructuració

El llibre de l'alumne, com ja deveu haver vist en el seu índex, està organitzat en nou unitats de treball, que corresponen més o menys als nou mesos hàbils de treball que té el curs escolar. En cada unitat de treball trobareu molts d'aquests continguts bàsics:

- cançó / endevinar cançons
- ritme / Instruments Orff
- entonació
- melodia
- lectura - escriptura
- audició
- dictat / audició
- dansa (només en algunes unitats)
- notes i ritme
- diàlegs
- a dues veus / polirítmia
- altres

Per tant, el llibre presenta un treball mensual de cada temàtica. Segons la dedicació horària de cada escola a la música, tindreu temps de treballar més o menys continguts, però hem cregut que havíem de presentar-ne uns mínims, malgrat les diferències existents també en aquest sentit de dedicació horària.

Observeu també que la paraula «unitat» no apareix al llibre de l'alumne, ja que creiem que és innecessari donar aquestes referències a l'alumne, i d'aquesta manera facilitem un ús no lineal del llibre.

Comentaris als apartats

Cançó:

En el llibre de l'alumne trobareu una sèrie de cançons, algunes de populars catalanes, algunes d'autor i altres de populars d'altres països.

La majoria d'aquestes cançons s'utilitzen per treballar algun aspecte musical, a més a més del cant, com per exemple el ritme, la pulsació, la intensitat, les notes, etc. Però n'hem inclòs algunes sobre les quals no es proposa cap exercici didàctic, ja que en aquest cas el treball important volem que sigui justament la cançó per si mateixa, com un dels eixos més importants de l'educació musical. Són les cançons que estan a les pàgines tipificades com a "cançó" a l'índex temàtic que trobareu a la pàg. 46 d'aquesta *Guia*.

Evidentment, per raons de programació, de calendari o d'altres, a vosaltres us podria interessar cantar-ne unes altres. Per aquest motiu no hem inclòs masses cançons amb aquest objectiu.

El repertori per a alumnes d'aquesta edat és molt ampli, afortunadament. No ens estenem sobre aquest tema, ja que no cal dir que també és bo que els nens segueixin cantant cançons sense suport escrit ni il·lustratiu, sinó simplement per imitació, com havien fet fins ara a l'Educació Infantil, al Cicle Inicial i al Cicle Mitjà.

Dansa:

Trobareu dues danses en el llibre: *Le polichinelle* (popular francesa) i *Jingle Bells* (popular del Far West). Les hem posades a tall d'exemple per tal d'integrar el treball de moviment com un aspecte necessari en l'educació musical, però evidentment, igual que les cançons de repertori, us les oferim com a suggeriment.

Potser amb el vostre grup de nens podeu fer més de dues danses durant el curs, o us va bé de fer-ne alguna altra: ja se sap, és difícil resoldre les necessitats de tothom amb una sola proposta.

En el llibre de l'alumne hem intentat oferir-vos una il·lustració suggeridora dels moments de l'evolució de cada dansa, perquè els alumnes les puguin observar abans o després d'haver preparat la dansa i perquè les puguin comentar amb ells.

També us hem posat a peu de pàgina la música de la dansa (la melodia), perquè els nens siguin conscients que allò que senten quan ballen també té una representació escrita mitjançant la grafia musical.

A la pàg. 28 i 29 d'aquesta guia trobareu les explicacions corresponents per a aprendre a ballar aquestes danses, si no les coneixeu encara.

Audició:

Us hem proposat nou audicions en aquest llibre, com fins ara en els anteriors.

En aquest curs s'intenta donar un ventall al màxim d'ampli d'autors, estils i conjunts instrumentals i vocals amb un nombre molt reduït d'audicions.

Es repassen els instruments i els conjunts instrumentals i vocals d'una forma implícita amb les audicions, i s'ha dotat el llibre d'un conjunt ampli de fotografies de qualitat dels instruments musicals per a poder-les usar com a documentació bàsica de consulta i ampliació, accessible de manera simple i immediata per a cada alumne al seu propi llibre.

No cal dir que seguim recomanant el capítol de les audicions en directe, que és molt important. Caldria que els nostres alumnes poguessin anar a concert fora de l'escola o almenys que poguessin fer alguna audició en directe cada curs a la sala d'actes de l'escola.

Veure com es toca cada instrument a la vegada que el sentim és importantíssim: saber què fa l'instrumentista per fer-lo sonar els ajudarà a entendre el funcionament de cada instrument i la seva classificació segons la producció del so.

Conèixer els instruments d'un determinat conjunt instrumental o orquestra, i saber-ne reconèixer el so característic és també un altre objectiu molt important. El ventall de possibilitats en aquest camp és amplíssim, i us en proposem només una mostra a tall d'exemple d'audició enregistrada. Estem segurs que teniu recursos propis que poden superar àmpliament la nostra proposta, però preneu-la com un intent d'ajudar-vos en la vostra tasca diària, donant-vos uns materials bàsics ja elaborats (elecció de l'audició, fitxa de referència per a l'alumne i audició al CD) que esperem que us siguin ben útils.

Educació de l'oïda:

Aquest treball va implícit en tots els altres treballs de la classe de música: quan fem audició, quan cantem, quan ballem, quan fem ritme, entonació i melodia; però volem fer esment d'algunes pàgines que trobareu en el llibre que hem anomenat "Dictat/audició", amb les quals,

a partir dels exemples auditius del CD corresponent, podreu plantejar alguns exercicis exclusivament d'educació de l'oïda.

L'aspecte més interessant que ens dona el treball amb els CD és la possibilitat de fer un dictat tímbric amb instruments de què difícilment podem disposar a la classe: fagot, clarinet, violoncel, etc.

En aquest curs s'inicia també un treball sensorial per a desvetllar el sentit tonal: entendre que una cançó és la mateixa encara que la cantem un to més amunt o més avall. L'objectiu és fer que descobreixin el sentit relatiu de la tonalitat. També hi ha una breu introducció sensorial a les funcions de tònica i dominant.

Qualitats del so:

De mica en mica haurem anat descobrint i assimilant que el so té unes qualitats i haurem anat aprenent a distingir-les i utilitzar-les. De fet, aquest treball s'ha iniciat ja a l'Educació Infantil, al Cicle Inicial, al Cicle Mitjà i el continuarem al Cicle Superior. En l'apartat de suggeriments didàctics corresponent a cada llibre de l'alumne trobareu explicacions i suggeriments més amplis i concrets per a cada proposta. Com podreu observar, es treballa d'una forma implícita.

Ritme, entonació, melodia:

Pel que fa a aquests temes, el treball que es presenta és un treball de formació sensorial, per al qual la preparació del mestre és importantíssima, i també de lectura i escriptura, per al qual el suport del llibre de l'alumne us serà molt útil.

No entrarem en cap declaració de principis educatius ni en la descripció de cap mètode pedagògic per a l'ensenyament de la música, perquè és evident que la manera de fer que presentem en aquests materials segueix els corrents educatius actuals, sense adscriure's particularment a cap metodologia definida en aquest camp. Aquests corrents educatius actuals parteixen majoritàriament de sistemes empírics: mal podem conèixer allò que no haurem experimentat i viscut directament, amb el nostre propi cos, amb la nostra pròpia sensibilitat, i que després podrem ordenar, seleccionar, memoritzar i fins i tot teoritzar. Primer aprenem a parlar; després a llegir i a escriure. I no cal dir doncs, que cal saber cantar abans d'aprendre a "solfejar".

Tampoc no entrarem en una àmplia descripció dels recursos didàctics, ja que, com hem comentat en l'apartat *Objectius d'aquesta Guia del Mestre*, no és el nostre objectiu, i, d'altra banda, ens sembla que la nostra proposta és prou clara per poder-hi descobrir d'una forma àgil i immediata, sense cap mena de complicació per a un bon professional, tots aquests components.

Per a cada ritme nou, cada nota, cada dificultat melòdica es dona una proposta de treball per a un element concret, diferenciat i clarament enunciat al llibre de l'alumne i comentat a la Guia, que podria no ser suficient per aprofundir el tema si el nostre grup té un bon nivell musical i disposem d'una mica més de temps del recomanat oficialment per fer la música. En aquest cas cada professor-a podrà lliurement completar el treball del llibre com més li convingui.

Però, tenint en compte la situació real de la majoria d'escoles, ens sembla que la quantitat de material presentat en aquest llibre ens pot arribar a donar les bases de treball que

probablement necessitarem, amb suport discret i suficient –esperem– per potenciar i ampliar la vostra tasca com a mestres de música a primària.

Lectura i escriptura:

El treball de lectura i escriptura ha de reafirmar tot el treball cognitiu sensorial, consegüentment amb el que acabem de comentar; i no a l'inrevés, com s'ha fet fins fa encara molt pocs anys en l'ensenyament de la música. No oblidem mai aquest principi, ja que d'una altra manera els resultats posteriors podrien ser molt poc musicals, malgrat "saber" molt bé totes les notes i ritmes!

Per tant, com haureu observat, el llibre presenta un treball mensual de cada temàtica. Segons la dedicació horària de cada escola a la música, tindreu temps de treballar més o menys continguts, però hem cregut que havíem de presentar-ne uns mínims, malgrat les diferències existents.

Totes les pàgines porten implícit o explícit un treball de lectura i moltes també d'escriptura; però potser són les pàgines de "notes i ritme", les de "diàlegs" i les d'exercicis "a dues veus i polirítmia" on més concretament treballem l'aspecte de la lectura; i l'escriptura, a les pàgines de "notes i ritme".

Com es desprèn clarament del llibre de l'alumne, la lectura i l'escriptura no és el contingut més important d'aquest llibre: hem vetllat especialment per fer d'aquest contingut una correcta integració amb tots els altres, és a dir, que no estigui deficientment tractat, però tampoc caient en la temptació dels tècnics musicals de fer-ne l'objectiu principal. No ha de ser més important saber llegir una melodia que saber aprendre a cantar en grup una cançó, encara que no sapiguem amb quines notes està feta, o que escoltar una audició, per exemple.

Els alumnes que tinguin unes aptituds musicals notables molt probablement ja estiguin matriculats a l'escola de música per arribar a ser –o no– un dia músics.

Per tan la nostra missió a l'escola no és la de fer músics, –objectiu d'altra banda molt probablement impossible per les condicions de tota mena–, sinó la d'ajudar a créixer persones que estimin, també, la música.

Instruments Orff

En aquest cinquè curs, i també com podem veure en el sisè, hem cregut oportú incloure algunes petites peces instrumentades per a percussió Orff, ja que gairebé sempre, a totes les escoles se'n pot disposar d'un conjunt més o menys variat: carilló, metal·lòfon (soprà, contralt, etc.), xilòfon (soprà, contralt, etc.), pandero, caixa xinesa, claves, platerets, triangle, etc.

Pensem que l'ús d'aquests instruments es pot haver iniciat abans. De fet, els nostres llibres de Cicle Inicial i Cicle Mitjà, no contenen petites obres especialment instrumentades, però tots els treballs de ritme i polirítmies són susceptibles de poder-se adaptar i treballar amb aquests instruments si es vol. No s'especifiquen les instrumentacions per deixar un marge més lliure a cada professor i no condicionar-lo davant dels alumnes, en uns nivells en què aquest treball pot presentar encara algun tipus de dificultat.

Hem cregut oportú, però, incloure'ls en el llibre de cinquè (i també els inclourem al de sisè), ja que el risc de que l'escola no disposi d'aquests instruments, i que els alumnes no

hagin assolit la maduresa suficient per utilitzar-los per interpretar les peces que es proposen, creiem que és molt baix. D'altra banda, creiem que el condicionant que pot suposar per al professor, en aquest cas, bé s'ho val.

L'objectiu seria que els alumnes puguin experimentar que poden fer música en conjunt tocant un instrument cada un, a més a més de picant amb les mans, taula, etc. i/o a més a més de cantant, cosa que ja han fet fins ara. Poder arribar a muntar petites obres musicals a partir dels recursos lectors i interpretatius dels nostres alumnes creiem que és una experiència que necessàriament s'ha d'haver assolit abans d'acabar l'ensenyament primari.

QUADRE DE CONTINGUTS DEL LLIBRE DE MÚSICA 5

Unitat	Cançó-Veu	Educació-Oïda	Dansa	Instruments Orff	Lectura-Escriptura	Audició
1	<i>El cirerer</i>	Dictat rítmic Repàs sensorial compàs $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$		<i>Peix, peixet</i>	Repàs 4t curs	<i>Rhapsody in blue</i> de G. Gerswin L'orquestra simfònica
2	<i>La calma de la mar</i>	Dictat rítmic, timbric i melòdic Preparació sensorial de la tonalitat	<i>Le policinelle</i>	<i>Plou i fa sol</i>	Repàs El re agut	<i>Vals trist</i> de J. Sibelius L'orquestra de corda
3	<i>Digue'ns tardor</i> <i>Els pastorets</i>	Dictat rítmic 2a menor 2a major		<i>El noi de la mare</i>	L'escala de do (repàs) To i semitò Negra amb punt corxera	<i>Hayanera</i> de l'Òpera Carmen de G. Bizet L'Òpera
4	<i>Els fadrins de</i> <i>Sant Boi</i>	Continuació del treball sensorial tonalitat Dictat rítmic i tímbic El tempo			El si greu <i>Accelerando</i> i <i>Ritardando</i> (Compàs $\frac{3}{8}$)	<i>Toi</i> (masurca popular de Cap Verd) Música popular internacional
5	<i>Tutira mai</i>	Endevinar cançons Treball sensorial tonalitat (cont.) La veu humana Tònica-dominant		Dansa antiga alemanya	Pausa de corxera i corxera	<i>El carnaval dels</i> <i>animals</i> (<i>L'elefant</i> , <i>Personatges de</i> <i>llargues orelles</i> , i <i>El cigne</i>) de C. Saint-Saëns Els instruments de corda fregada
6	<i>Salta una llebre</i>	Repassem la forma cànon Petit exercici de creativitat		<i>Serenata de</i> <i>l'aixeta</i> (sense instruments)	Tònica-dominant Arpegi de Sol M El sostingut	<i>El carnaval dels</i> <i>animals</i> (<i>Ocells</i> i <i>Fòssils</i>) de C. Saint-Saëns La flauta travessera (els instruments de vent) i els instruments de percussió.
7	<i>El til·ler</i> (<i>En Pere Gallerí</i>) (<i>La cançó del</i> <i>lladre</i>)	Tònica-dominant	<i>Jingle Bells</i>	<i>En Pere Gallerí</i>	El treset de corxeres	La cançó del lladre (tema jazzístic amb variacions) El trio de jazz
8	<i>(Jo sóc un pobre</i> <i>músic)</i> (<i>Hani Kouni</i>)	Forma AB (dansa)		<i>Hani Kouni</i>	L'escala de Sol Major Tònica, dominant, sensible El sostingut a l'armadura Lectura a dues veus El la greu	La música barroca de cambra Els instruments barrocs.
9	<i>(Himne dels pirates)</i>	Dictat d'entonació (en Sol M) Petit exercici de creativitat		<i>Gavotte</i>	Llegim en Sol Major Final suspensiu Final conclusiu	<i>Himne dels pirates</i> de <i>Mar i Cel</i> d'A. Guinovart. El musical

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS PER AL LLIBRE DE MÚSICA 5

RITME

Les pàgines dedicades al treball del ritme són: pàg. 3 (Unitat 1), pàg. 22 i 23 (Unitat 3), pàg. 34 (Unitat 4), pàg. 36 i 37 (Unitat 5), pàg. 47 (Unitat 6), pàg. 58 (Unitat 7).

Pàg. 3 / Unitat 1

En aquesta pàgina hi trobareu un treball rítmic de lectura, reconeixement, ordenació i dictat d'uns ritmes donats. Els ritmes ja ens són coneguts: són del curs passat i pretenem fer un treball de repàs.

Pàg. 22 i 23 / Unitat 3

A la pàgina 22 s'hi presenta la negra amb punt i la corxera, a partir d'una cançó que probablement ja coneixen. Es tracta d'una cançó de Nadal, ja que probablement estarem fent la unitat 3 durant el mes de desembre. Es tracta de fer sentir i entendre als nostres alumnes que la negra amb punt es prolonga més enllà de la primera pulsació, sobre la segona, i que treballin també aquest aspecte gràficament en l'exercici que tenen a la part inferior de la pàgina.

No cal recordar que abans de presentar un ritme o figura rítmica nova cal que haguem preparat sensorialment els nostres alumnes. Aquest és un principi universal de l'ensenyament musical modern, que hem suposat ben sabut per tots vosaltres des d'un principi.

A la pàgina 23 hi teniu un treball de dictat rítmic segons el mateix patró de la pàgina 3, però utilitzant el ritme nou.

Pàg. 34 / Unitat 4

Ben bé no treballem cap cèl·lula ni cap figura rítmica nova, però treballem explícitament un aspecte rítmic molt important: l'*accelerando* i el *ritardando*.

El *ritardando* pot ser que ja s'hagi treballat tot interpretant alguna cançó, com a efecte natural desitjat, però l'*accelerando* no és tan habitual. Una oportunitat de fer conscienciar els nostres alumnes d'un aspecte tan important com és l'agògica: el moviment, els canvis de velocitat i l'accent del ritme. En aquest cas només treballem el canvi de velocitat de la pulsació, ja que no hi ha cap canvi d'accentuació. Creiem que la "banda sonora" proposada és prou il·lustrativa.

Pàg. 36 i 37

A la pàgina 36 s'hi presenta la pausa de coxera i la corxera a partir d'una cançó que potser els nostres alumnes ja coneixen. Es tracta de fer-los sentir i entendre que la pausa de coxera coincideix amb la caiguda de la pulsació, i que la segona corxera sona a contratemps, un terme que no s'explicita al llibre en aquest moment, però que surt a l'audició de la pàg. 62, (Tracks 40 a 44 del CD), amb una tema jazzístic sobre una cançó popular catalana, i que posteriorment podem relacionar. A la pàgina 37 hi ha un treball de des-

glossament gràfic d'un ritme de corxeres que ens pot ajudar a reforçar el ritme presentat a la pàgina anterior.

Pàg. 47 / Unitat 6

En aquesta pàgina se'ns planteja un treball rítmic creatiu: a partir de quatre cèl·lules rítmiques donades, es tracta de combinar-les com més ens agradin, partint d'un suggeriment o no.

Pàg. 58 / Unitat 7

En aquesta pàgina es presenta el treset de corxeres, que d'una forma sensorial ja hem d'haver preparat abans. Es tracta que els quedi ben clar que les tres corxeres s'"enca-beixen" dintre d'una pulsació de negra, en el mateix espai on n'hi haurà dues. La cançó *La masovera*, ben coneguda pels nostres alumnes, ens facilitarà molt la tasca. Ja la coneixem perquè a tercer curs ha sortit com a cançó (pàg. 66 del llibre de l'alumne i pàg. 16 de la *Guia* corresponent), i a 4t curs ha sortit com a dansa (pàg. 43 del llibre de l'alumne i pàg. 33 de la *Guia* corresponent).

ENTONACIÓ

De pàgines dedicades a un treball exclusiu d'entonació només n'hi ha dues: la pàg. 4 (Unitat 1) i la 71 (Unitat 9). Això és així, per una banda perquè com que ja som a 5è curs, tenim molts continguts per treballar; i per una altra banda perquè, de fet, el treball d'entonació s'està fent de forma implícita en molts altres exercicis de treball melòdic, etc. Per aquest motiu només teniu dos models en què es treballi exclusivament l'entonació de forma aïllada: un en Do Major i un en Sol Major. En podeu preparar tans més com us en calguin en el moment oportú.

Pàg. 4 / Unitat 1

En aquesta pàgina hi trobareu un treball de repàs de notes conegudes, mitjançant uns exercicis de lectura, reconeixement i ordenació d'uns grups de notes donats. Un treball de dictat que ja han practicat moltes vegades i del qual, segur, coneixen molt bé la mecànica.

Pàg. 71 / Unitat 9

En aquesta pàgina hi ha un treball de lectura, reconeixement i ordenació d'uns grups de notes donades, que aquesta vegada estan en Sol Major, tonalitat que ja hem començat a treballar.

MELODIA, ESCALES, TONALITAT I FUNCIONS TONALS

És difícil aïllar un sol aspecte musical en un exercici determinat. Com que en aquest curs de cinquè es comença a treballar el sentit tonal, s'inicia els alumnes en el coneixement formal de l'escala de Do Major; i per extensió en el de la de Sol Major; i aquest treball en el nostre llibre està molt lligat al treball melòdic, com podreu observar. Per aquests motius comentem tots aquests aspectes en un sol bloc.

Les pàgines destinades a aquests treballs són: pàg. 5 (Unitat 1), pàg. 13 (Unitat 2), pàg. 20 i 21 (Unitat 3), pàg. 28 i 29 (Unitat 4), pàg. 39 (Unitat 5), pàg. 49, 50 i 51 (Unitat 6), pàg. 57 (Unitat 7), pàg. 64-65 (Unitat 8), pàg. 69 (Unitat 8), i pàg. 74 (Unitat 9).

Pàg. 5 / Unitat 1

En aquesta pàgina hi trobareu un primer treball de transport conscient: hi ha escrits els primers compassos de la cançó *El cirerer*, que està a la pàg. 2 en Re Major; però que ara estan en Do Major.

Es tracta que els nostres alumnes completin els compassos incomplets, i que endevinin de quina cançó es tracta. Després, seguint els apunts de la pàgina, els farem reflexionar sobre el tema. No hem d'entrar encara en el tema de la tonalitat ni de l'armadura d'una forma explícita: es tracta només de veure que una mateixa cançó o melodia pot estar "més amunt" o "més avall", i que per tant es correspondrà amb una sèrie de notes o amb una altra.

Pàg. 13 / Unitat 2

En aquesta pàgina s'hi planteja un treball melòdic tal com ja s'ha plantejat moltes vegades en cursos anteriors: tenim una cançó *La pastoreta*, probablement coneguda pels nostres alumnes, que utilitzem per a un treball de lectura. Hi trobem una nota nova: el re agut, al qual no hem de fer més menció que la que li atorguem. A partir d'ara conèixer alguna nota nova ha de ser un fet no tan notable com abans, perquè, les notes noves que poden anar apareixent ja només són les més agudes, com en aquest cas, i les més greus, que sortiran més endavant.

La cançó no presenta cap dificultat rítmica i ens permet treballar l'escala de Do Major; de la qual parlarem ben aviat.

Pàgs. 20 i 21 / Unitat 3

A la pàgina 20 apareix per primera vegada de forma explícita l'escala de Do Major: la construïm a partir de la lectura dels dos tetracords, i tenim una cançó, que podem aprendre tot llegint-la, per la seva simplicitat, i que ens anirà molt bé per emfasitzar el tema. Cal que fem reflexionar als nostres alumnes que entre cada nota de l'escala hi ha un interval de segona.

A la pàgina 21 hi ha una reflexió sobre l'interval de segona: no tots són iguals. N'hi ha de més llargs, majors, que tenen tot un to, i de més curts, menors, que tenen només un semitò. Per il·lustrar aquesta qüestió ens servim d'una representació gràfica del teclat del piano, que pot ajudar d'una forma molt eficaç a aclarir i memoritzar el tema.

NOTES I RITMES

De pàgines dedicades a aquest treball només n'hi ha dues: la pàg. 8 i la pàg. 16. No n'hi hem inclòs més perquè considerem que en aquest nivell es poden plantejar tants exercicis d'aquest tipus com ens facin falta i en el moment més oportú, i que per tant no era imprescindible de situar-los al llibre, on, no cal dir-ho, sempre ens hi faltaria alguna pàgina més, i d'aquesta manera creixeria sense mesura...

És un tipus de treball d'escriptura que ajudarà els nostres alumnes a refermar el doble (com a mínim) significat de l'escriptura musical: les notes –l'entonació– i el ritme, que junts fan la melodia.

CREATIVITAT

No és fàcil inspirar a desenvolupar la creativitat musical des de les pàgines d'un llibre, però hem afegit un parell de pàgines, on es proposa un treball de petita "construcció" o composició musical a partir d'uns fragments donats: a la pàg. 47 el treball és exclusivament rítmic, i a la pàg. 76 és melòdic. Una discreta pinzellada.

DIÀLEGS

En cursos anteriors s'ha fet un treball extens i variat d'aquest recurs. Al final, en aquest llibre ens hem quedat amb una sola pàgina, la 12. No vol dir això que no s'hagi de seguir treballant, però, com que tenim molta feina d'altres temes, poc temps i poc espai...

ENDEVINAR CANÇONS

A la pàg. 43 hi trobareu un exercici per endevinar cançons a partir de la lectura del primer fragment d'aquestes. La primera és *Rat penat* (llibre *Música 4* pàg. 6). La segona és el cànon d'*El rellotge* (llibre *Música 4* pàg. 10). La tercera és *Tin ton* (llibre *Música 4* pàg. 59). La quarta és *Volta cap aquí* (llibre *Música 4*, pàg. 69.)

CANÇÓ

Les pàgines dedicades al treball de cançó són: pàg. 2 (Unitat 1), pàg. 10 (Unitat 2), pàg. 19 (Unitat 3), pàg. 27 (Unitat 3), pàg. 32 (Unitat 4), pàg. 38 (Unitat 5), pàg. 48 (Unitat 6), pàg. 56, 60 i 62 (Unitat 7), pàg. 64 i 66 (Unitat 8), pàg. 74 (Unitat 9).

INSTRUMENTS ORFF

Les pàgines dedicades al treball dels instruments Orff són: pàg. 6 (Unitat 1), pàg. 14-15 (Unitat 2), pàg. 24-25 (Unitat 3), pàg. 42 (Unitat 5), pàg. 46 (Unitat 6), pàg. 60-61 (Unitat 7), pàg. 66-67 (Unitat 8), pàg. 72-73 (Unitat 9).

Pàg. 6 / Unitat 1

Peix, peixet

Popular catalana

Instrumentació Orff: Enriqueta Farràs

A la pàgina hi teniu l'acompanyament Orff. No hi ha escrita la melodia de la cançó perquè considerem que és una cançó ja molt sabuda (pàg. 36 del llibre *Música 1*) i molt fàcil i també per aconseguir que els alumnes se centrin en la lectura de l'acompanyament.

Comencen el pandero, el triangle i la caixa xinesa. Al cap de dos compassos comencen la resta d'instruments. Podem repetir-ho tantes vegades com vulguem, mentre cantem la melodia.

Peix, peixet

Popular catalana

Instrumentació Orff: Enriqueta Farràs

Peix pei - xet de la ca-nya de la ca - nya, peix pei - xet de la ca-nya al sar-ro-net.

Pàg. 14-15 / Unitat 2

Plou i fa sol

Popular catalana

Instrumentació Orff: Enriqueta Farràs

Una altra cançó ben segur molt coneguda pels nostres alumnes (pàg. 9 del llibre *Música 1*). En aquest cas ja hi hem posat la melodia amb el text.

Fixeu-vos en l'estructura: introducció-estrofa-repetició de la introducció (*da capo al fi*).

Caldrà que repassem amb els nostres alumnes els signes de repetició abans de procedir a la lectura i el muntatge de la peça.

Serà bo, que abans de començar a llegir i a provar els instruments fem una anàlisi de les seqüències de cada un: com observareu, hi ha molts fragments que es repeteixen, gairebé a manera d'*ostinato* melòdic.

DANSA

Les pàgines dedicades a la dansa són: pàg. 17 (Unitat 2) i pàg. 55 (Unitat 7).

Pàg. 17 / Unitat 2

Le policinelle

(El putxinel·li)

Dansa popular francesa

TEMES MUSICALS: A i B

PASSOS:

passeig saltat (un pas per temps)

galop lateral (un pas per temps)

FORMACIÓ:

Cercle de parelles, davant per davant. Els nois a l'interior i les noies a l'exterior, i un noi sol al centre del cercle (el putxinel·li)

COREOGRAFIA:

Introducció: dos compassos quietes.

Tema A:

- Compassos 1 i 2: picar de mans al primer temps i fer una volta cada parella agafats pel colze dret fent set passos de passeig saltat.
- Compassos 3 i 4: fer el mateix però agafats pel colze esquerre.

Tema B:

- Compassos 5 a 8: les noies al lloc picant de mans i els nois giren cara al centre, s'agafen de les mans i fan un rotllo al qual s'incorpora el putxinelli. Girant en sentit horari fan 16 passos de galop lateral. En acabar, els nois es giren i cada un queda davant d'una noia. El que es quedi sense parella serà el nou putxinelli, i se situarà al centre.
- Compassos 9 i 10: davant per davant amb la nova parella, piquen tres vegades amb les mans pròpies i tres vegades a les mans de la parella.
- Compassos 11 i 12: igual que el compàs 9 i 10.

Com a variant, cada vegada que es comença el joc es poden canviar nois i noies de l'interior a l'exterior. La dansa es repeteix sis vegades.

Le policinelle

Dansa popular francesa

Introducció

Tema A

Tema B

Les pàgines destinades al treball de dictat-audició són les següents: pàg. 7 (Unitat 1), pàg. 10-11 (Unitat 2), pàg.33 (Unitat 4), pàg. 40-41 (Unitat 5), pàg. 54 (Unitat 6), pàg. 59 (Unitat 7), pàg. 68 (Unitat 8), pàg. 77 (Unitat 9).

Em aquesta pàgina hi teniu l'audició de tres peces breus, amb l'objectiu principal que els nostres alumnes n'endevinin el compàs. La cançó popular japonesa *Akai Hana* (**Track 1**) interpretada pel Cor Vivaldi (Cor de veus blanques) de l'Escola IPSI de Barcelona, està en compàs de $\frac{4}{4}$. Acompanyada per una flauta travessera, un piano i un violoncel, té 2 estrofes.

A la segona estrofa (1' 04" del Track 1) canten la melodia a cànon. Per acabar podreu escoltar una Coda (que vol dir cua).

Us adjuntem la traducció del text de la cançó i també la música amb el text en japonès, per si la voleu ensenyar un altre dia als vostres alumnes. Creiem que la bellesa de la cançó s'ho val.

Colliré una flor vermella
 pel meu amor
 i la cenyiré
 als seus cabells.
 La flor vermella
 es gronxarà als seus cabells
 florint lluminosa
 com el sol.

Colliré una flor blanca
 pel meu amor.
 La posaré
 al seu pit.
 La flor blanca
 es gronxarà,
 florint lluminosa
 com la llum platejada.

Popular Japonesa
 Harm.: Naohiko Terashima

A Ka i ha na tu n - de a no hi to ni a ge yo a no hi to no ka mi ni kono ha na sa shi te a ge yo
 Shi-ro i ha na tu n - de a no hi to ni a ge yo a no hi to no mu ne - ni kono ha na sa shi te a ge yo

a ka i ha na a ka i ha na a no hi to no ka mi ni - sa i te yu re ru da ro o hi sama no yō - ni.
 shi ro i ha na shi ro i ha na a no hi to mu ne ni - sa i te yu re ru da ro o tu kisan no yō - ni.

L'alborada del gracioso per a piano (**Track 2**) pertanyent a l'obra *Miroirs* de Maurice Ravel està en compàs $\frac{3}{4}$.

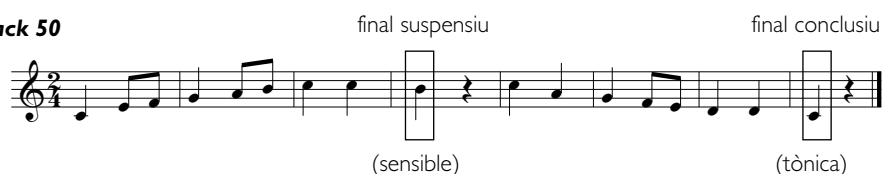
Maurice Ravel (1875-1937) juntament amb Claude Debussy, és un dels compositors més importants de la música francesa del segle xx. Va estudiar a París i va voler buscar sonoritats noves, harmòniques i instrumentals, i va tenir un gust per l'exotisme, els temes orientals, la transparència i la llum. Ravel va ser un gran orquestrador, sobretot de les seves obres escrites per a piano, com per exemple la *Pavana per a una infanta difunta*, *Le tombeau de Couperin*, *Ma mère l'oie*, *Valsos nobles i sentimentals*, o els *Quadres d'una exposició* de Modest Mussorgsky. El Bolero és una de les seves obres més conegudes i populars. Va escriure molta música per a piano com: *Gaspard de la nuit*, i els *Miroirs*; un d'aquests *Miroirs*: l'*Alborada del Gracioso*, inspirat en un dels personatges dels quadres de Goya, també va ser orquestrat per ell mateix.

mar aquesta estructura, i després la podem verificar amb danses de cursos anteriors que segueixen el mateix esquema: *Punteta i taló* (2n curs: Track 29, pàg. 16 llibre de l'alumne i pàg. 24 de la *Guia*), *La bolangera* (2n curs: Track 30, pàg. 38 del llibre i pàg. 27 de la *Guia*), *El Patatuf* (3r curs: Track 32, pàg. 26 del llibre i pàg. 17 de la *Guia*), *El bedriol* (3r curs: Track 33, pàg. 43 del llibre i pàg. 18 de la *Guia*), *El ball de cascavells* (4rt curs: Track 35, pàg. 18 del llibre i 33 de la *Guia*) i *La masovera* (4rt curs: 36, pàg. 43 del llibre i pàg. 33 de la *Guia*).

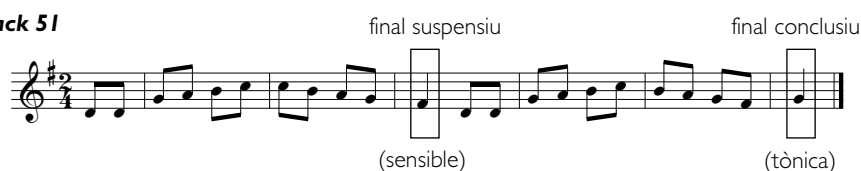
Pàg. 77 / Unitat 9

La noció de final **conclusiu** o final **suspensiu**. És important desvetllar aquesta noció als nostres alumnes: associar la funció de tònica a la idea de conclusiu i la sensible (en realitat funció de dominant) a la idea de suspensiu.

Track 50

Track 51

AUDICIÓ

Les pàgines dedicades al treball de l'audició són: pàg. 9 (Unitat 1), pàg. 18 (Unitat 2), pàg. 26 (Unitat 3), pàg. 35 (Unitat 4), pàg. 44-45 (Unitat 5), pàg. 52-53 (Unitat 6), pàg. 62-63 (Unitat 7), pàg. 70 (Unitat 8) i pàg. 75 (Unitat 9).

Pàg. 9 / Unitat 1

Rhapsody in blue (fragment)

George Gershwin (1898-1937)

Track 4 del CD

George Gershwin era fill d'emigrants jueus de la Rússia tsarista, però va néixer a Nova York i va ser el compositor que va captar l'ànima del poble americà. La seva formació va ser clàssica, però es va dedicar en molts moments a la música lleugera amb incursions en el món de la música "seriosa" i va demostrar que els dos gèneres no estan tan separats.

La *Rhapsody in blue* per a piano i orquestra compost el 1924 per encàrrec de Paul Whitman, el creador del jazz simfònic, va servir per demostrar les possibilitats del jazz per renovar la música simfònica. L'orquestració de l'obra la va fer Ferde Grofé, un dels col·laboradors de Whitman. El dia de l'estrena, el 12.2.1924, hi eren presents Stravinsky i Rachmaninof, entre altres compositors importants.

ÍNDIX DE DANSES

Llibre de l'alumne

<i>Le Polichinelle</i> (dansa pop. francesa)	pàg. 17
<i>Jingle Bells</i> (dansa pop. dels Estats Units)	pàg. 55

Dances que surten com a dictat-audició:

<i>Sant Ferriol de Senterada</i> (dansa pop. catalana)	pàg. 68
--	---------

ÍNDIX DE CANÇONS

<i>El cirerer</i> (trad. catalana)	pàg. 2
<i>La calma de la mar</i> (pop. catalana)	pàg. 10
<i>Digue'ns tardor</i> (O. di Lassus/adapt. text: D. Codina)	pàg. 19
<i>Els pastorets</i> (pop. catalana)	pàg. 27
<i>Els fadrins de Sant Boi</i> (trad. catalana)	pàg. 32
<i>Tutira Mai</i> (pop. maori)	pàg. 38
<i>Salta una llebre</i> (Mandyczewski)	pàg. 48
<i>El til·ler</i> (F. Schubert)	pàg. 56

Cançons amb instrumentació Orff d'Enriqueta Farràs:

<i>Peix, peixet</i> (pop. catalana)	pàg. 6
<i>Plou i fa sol</i> (pop. catalana)	pàg. 14-15
<i>El noi de la mare</i> (pop. catalana)	pàg. 24-25
<i>Dansa antiga alemanya</i> (popularitzada)	pàg. 42
<i>Serenata de l'aixeta</i> (E. Farràs)	pàg. 46
<i>En Pere Gallerí</i> (pop. catalana)	pàg. 60-61
<i>Hani Kouni</i> (pop. indis nordamericans)	pàg. 66-67
<i>Gavotte</i> (dansa renaixentista)	pàg. 72-73

Cançons que s'inclouen com a dictat / audició:

<i>Akai Hana</i> (pop. japonesa)	pàg. 7
<i>La pastoreta</i> (pop. catalana)	pàg. 41
<i>El noi de la mare</i> (pop. catalana)	pàg. 41
<i>Si fa sol i fa bon dia</i> (pop. austríaca)	pàg. 59
<i>Quan jo sigui un ocell</i> (trad. alemanya)	pàg. 59

Cançons que s'inclouen com a audició:

<i>La cançó del lladre</i> (trad. catalana / tema jazzístic de Ll. Vidal)	pàg. 62
<i>Himne dels pirates</i> (A. Guinovart)	pàg. 75

Cançons que s'inclouen com a lectura:

<i>La pastoreta</i> (pop. catalana)	pàg. 13
<i>L'escala de do</i> (E. Farràs)	pàg. 20
<i>A Betlem me'n vull anar</i> (pop. catalana)	pàg. 22
<i>Fes-te encí, fes-te ençà</i> (pop. catalana)	pàg. 28
<i>Caram d'on véns</i> (pop. catalana)	pàg. 36
<i>Al lli!</i> (W. Wehrli / adapt.: M. Martorell)	pàg. 39
<i>Esporuguit enrere</i> (cànon trad. austríac)	pàg. 50
<i>Déu vos guard</i> (W. A. Mozart / trad.: M. Martorell)	pàg. 57
<i>La masovera</i> (pop. catalana)	pàg. 58
<i>Jo sóc un pobre músic</i> (trad. catalana)	pàg. 64
<i>La guineueta</i> (A. Auschütz) (a dues veus)	pàg. 69
<i>La cigonya</i> (H. von Fallersleben / adapt. A. Martorell) (a dues veus)	pàg. 74

ÍNDEX TEMÀTIC DEL LLIBRE MÚSICA 5

Llibre de l'alumne	Contingut temàtic	Guia del Mestre
Pàg. 2.....	Cançó.....	pàg. 21
Pàg. 3.....	Ritme	pàg. 15
Pàg. 4.....	Entonació.....	pàg. 16
Pàg. 5.....	Melodia, escales, tonalitats i funcions tonals.....	pàg. 17
Pàg. 6.....	Instruments Orff.....	pàg. 25
Pàg. 7.....	Dictat / audició	pàg. 30
Pàg. 8.....	Notes i ritme.....	pàg. 20
Pàg. 9.....	Audició.....	pàg. 35
Pàg. 10.....	Cançó.....	pàg. 21
Pàg. 11.....	Dictat / audició	pàg. 31
Pàg. 12.....	Diàleg.....	pàg. 20
Pàg. 13.....	Melodia, escales, tonalitats i funcions tonals.....	pàg. 17
Pàg. 14-15.....	Instruments Orff.....	pàg. 25
Pàg. 16.....	Notes i ritme.....	pàg. 20
Pàg. 17.....	Dansa.....	pàg. 28
Pàg. 18.....	Audició.....	pàg. 37
Pàg. 19.....	Cançó.....	pàg. 21
Pàg. 20-21.....	Melodia, escales, tonalitats i funcions tonals.....	pàg. 17
Pàg. 22-23.....	Ritme	pàg. 15
Pàg. 24-25.....	Instruments Orff.....	pàg. 26
Pàg. 26.....	Audició.....	pàg. 38
Pàg. 27.....	Cançó.....	pàg. 21
Pàg. 28-29.....	Melodia, escales, tonalitats i funcions tonals.....	pàg. 18
Pàg. 30-31.....	Làmina d'instruments.....	pàg. 44
Pàg. 32.....	Cançó.....	pàg. 22
Pàg. 33.....	Dictat / audició	pàg. 31
Pàg. 34.....	Ritme	pàg. 15
Pàg. 35.....	Audició.....	pàg. 39
Pàg. 36-37.....	Ritme	pàg. 15
Pàg. 38.....	Cançó.....	pàg. 22
Pàg. 39.....	Melodia, escales, tonalitats i funcions tonals.....	pàg. 18
Pàg. 40.....	Dictat / audició	pàg. 31
Pàg. 41.....	Dictat / audició	pàg. 32
Pàg. 42.....	Instruments Orff.....	pàg. 26
Pàg. 43.....	Endevinar cançons.....	pàg. 20
Pàg. 44-45.....	Audició.....	pàg. 39
Pàg. 46.....	Instruments Orff.....	pàg. 27
Pàg. 47.....	Creativitat: ritme	pàg. 16/20
Pàg. 48.....	Cançó.....	pàg. 22
Pàg. 49.....	Melodia, escales, tonalitats i funcions tonals.....	pàg. 18
Pàg. 50-51.....	Melodia, escales, tonalitats i funcions tonals.....	pàg. 18
Pàg. 52-53.....	Audició.....	pàg. 41
Pàg. 54.....	Dictat / audició	pàg. 33
Pàg. 55.....	Dansa.....	pàg. 29
Pàg. 56.....	Cançó.....	pàg. 23
Pàg. 57.....	Melodia, escales, tonalitats i funcions tonals.....	pàg. 19
Pàg. 58.....	Ritme	pàg. 16
Pàg. 59.....	Dictat / audició	pàg. 34

Pàg. 60-61	Instruments Orff (i cançó)	pàg. 23/27
Pàg. 62-63	Audició (i cançó).....	pàg. 23/42
Pàg. 64-65	Melodia, escales, tonalitats i funcions tonals	pàg. 19/23
Pàg. 66-67	Instruments Orff (i cançó)	pàg. 23/27
Pàg. 68.....	Dictat / audició	pàg. 34
Pàg. 69	Melodia, escales, tonalitats i funcions tonals.....	pàg. 19
Pàg. 70.....	Audició.....	pàg. 43
Pàg. 71	Entonació.....	pàg. 16
Pàg. 72-73	Instruments Orff.....	pàg. 27
Pàg. 74.....	Melodia, escales, tonalitats i funcions tonals.....	pàg. 19
Pàg. 75.....	Audició.....	pàg. 43
Pàg. 76.....	Creativitat: melodia.....	pàg. 20
Pàg. 77	Dictat / audició	pàg. 35
Pàg. 78-79	Làmina d'instruments.....	pàg. 44

ACOMPANYAMENTS PIANÍSTICS

Esporuguit enrere (Fa M) (Track 33 / pàg. 50)

Cànon trad. austríac
Acompanyament: E. Farràs

Es - po - ru - guit, en - re - re l'hi - vern se'n va bu - fant, el sol ca - ra de pas - quès ri - ent va a - nun - ci - ant: bon

temps a la mun - ta - nya, bon temps al mar i al camp! Bon temps, bon temps, bon temps al mar i al camp.

ÍNDIX DEL CD MÚSICA 5

- 1- *Akai Hana* (pàg. 3).....(2'22")
Cançó popular japonesa
Harm.: N.Terashima
Cor Vivaldi
Director: Òscar Boada
(P)Dinsicsono-Cor Vivaldi
- 2- *Miroirs* (fragment) (pàg. 3).....(0'41")
Alborada del Gracioso
Maurice Ravel (1875-1937)
Piano: Claude Helffer
(P)Dinsicsono-Harmonia Mundi
- 3- *Presto I* (pàg. 3).....(3'09")
Concert en MibM
La tempesta di mare op. 8 núm. 5
Antonio Vivaldi
The London Mozart Players
Director: Philip Ledger
(P)Dinsicsono-Chandos
- 4- *Rhapsody in blue* (fragment) (pàg. 9).....(4'12")
George Gershwin (1898-1937)
Philharmonia Slavonica
Director: Henry Adolph
(P)Dinsicsono-Brisa
- 5- *La calma de la mar* (pàg. 10).....(1'32")
(acompanyament en Sol M)
Cançó popular catalana
Harm.: Enriqueta Farràs
Piano: Marina Rodríguez
(P)Dinsicsono
- 6- *La calma de la mar* (pàg. 10).....(1'32")
(acompanyament en La M)
Cançó popular catalana
Harm.: Enriqueta Farràs
Piano: Marina Rodríguez
(P)Dinsicsono
- 7- *La calma de la mar* (pàg. 10).....(1'27")
(acompanyament en Fa M)
Cançó popular catalana
Harm.: Enriqueta Farràs
Piano: Marina Rodríguez
(P)Dinsicsono
- 8- Dictat rítmic i tímbric (pàg. 11) .....(0'08")
(P)Dinsicsono
- 9- Dictat rítmic (pàg. 11).....(0'09")
(P)Dinsicsono
- 10- Dictat melòdic, rítmic i tímbric (pàg. 11)....(0'08")
(P)Dinsicsono
- 11- *Le policinelle* (pàg. 17).....(2'17")
Dansa popular francesa
Orquestra: H.Veysseyre
(P)Dinsicsono-Unidisc
- 12- *Vals trist* (pàg. 18).....(6'15")
Jan Sibelius (1865-1957)
Danish National Radio Symphony Orchestra
Director: Leif Segerstam
(P)Dinsicsono-Chandos
- 13- *L'amour est un oiseau rebelle* (pàg. 26).....(4'00")
Havanera de l'òpera *Carmen*
Georges Bizet (1838-1875)
Orchestra e Coro della
Compagnia d'Opera Italiana
Director: Antonello Gotta
Solista: Jeannette Nicolai
(P)Dinsicsono-Cantolopera
- 14 *Hola, hola, eixiu, eixiu!* (pàg. 27).....(0'04")
Fragment de la cançó pop. catalana *Els Pastorets*
Piano: Marina Rodríguez
(P)Dinsicsono
- 15 *Hola, hola, eixiu, eixiu!* (variació) (pàg. 27) ... (0'05")
Piano: Marina Rodríguez
(P)Dinsicsono
- 16- *Fes-te encí, fes-te ençà* (pàg. 28).....(0'50")
(acompanyament en Do M)
Cançó popular catalana
Harm.: Enriqueta Farràs
Piano: Marina Rodríguez
(P)Dinsicsono
- 17- *Fes-te encí, fes-te ençà* (pàg. 28) .....0'49"
(acompanyament en Re M)
Cançó popular catalana

- Harm.: E. Farràs
Piano: Marina Rodríguez
(P)Dinsicsono
- 18- *Fes-te encí, fes-te ençà* (pàg. 29).....(0'53")
(acompanyament en Do M amb *ostinato* rítmic)
Cançó popular catalana
Harm.: E. Farràs
Piano: Marina Rodríguez
(P)Dinsicsono
- 19- *Sonata en ReM, Giegling 5* (pàg. 33)
Giuseppe Torelli (1658-1709)
I Filarmonici del Teatro Comunale di Bologna
Director: Angelo Ephrikian
Solista: Jean-Luc Dassé
(P)Dinsicsono-Harmonia Mundi
    Adagio.....(1'23")
    Allegro staccato.....(1'41")
- 21- *Toi* (fragment) (pàg. 35).....(1'31")
Masurca popular de Cap Verd
Associação de
Amizade Portugal-Cabo Verde 1988
Violí: Travadinha
Guitarres: Armando Tito
(P)Dinsicsono-Harmonia Mundi
- 22- *Tutira mai* (pàg. 38).....(1'14")
Cançó popular maorí
Harm.: A. Pitchie
Cor Vivaldi
Director: Òscar Boada
(P)Dinsicsono-Cor Vivaldi
- 23- *Al lli!* (pàg. 39) .....(0'27")
(acompanyament en Do M)
Cànon a dues veus
W. Wehrli
Harm.: Enriqueta Farràs
Piano: Marina Rodríguez
(P)Dinsicsono
- 24- *Al lli!* (pàg. 39) .....0'27"
(acompanyament en Re M)
Cànon a dues veus
W. Wehrli
Harm.: Enriqueta Farràs
Piano: Marina Rodríguez
(P)Dinsicsono
- 25- *He trusted in God* (pàg. 40) .....(2'16")
D'El Messies
Georg Friedrich Händel (1685-1759)
The Sixteen Choir and Orchestra
Director: Harry Christophers
(P)Dinsicsono-Hyperion
- 26- *Der Hölle Rache kocht in meinem Herzen* .....(3'25")
De l'òpera *La flauta màgica* (pàg. 40)
Wolfgang A. Mozart (1756-1791)
Orchestra e Coro della
Compagnia d'Opera Italiana
Director: Antonello Gotta
Solista: Linda Campanella
(P)Dinsicsono-Cantolopera
- 27- *La pastoreta* (pàg. 41) .....(0'42")
Cançó popular catalana
Baix: E. Farràs
Flauta: Laia Galofré
Violoncel: Joan Palet
(P)Dinsicsono
- 28- *El noi de la mare* (pàg. 41) .....(0'34")
Cançó popular catalana
Baix: E. Farràs
Violí: Javier Mateo
Violoncel: Joan Palet
(P)Dinsicsono
- 29- *Dansa antiga alemanya* (pàg. 42) .....(0'40")
Cançó popularitzada
Acomp. rítmic: Enriqueta Farràs
Percussió: Jordi Bou i Carles Roman
(P)Dinsicsono
- 30- *L'elefant* (pàg. 44-45) .....(1'46")
El carnaval dels animals
Camille Saint-Saëns (1835-1921)
Ensemble Musique Oblique
Solista: M. Maldonado
(P)Dinsicsono-Harmonia Mundi
- 31- *Personatges de llargues orelles* (pàg. 44-45)(0'34")
El carnaval dels animals
Camille Saint-Saëns (1835-1921)
Ensemble Music Oblique
Solista: B. Trotureau
(P)Dinsicsono-Harmonia Mundi

- 32- *El cigne* (pàg. 44-45).....(2'52")
El carnaval dels animals
 Camille Saint-Saëns (1835-1921)
 Ensemble Music Oblique
 Solista: I. Veyrier
 (P)Dinsicsono-Harmonia Mundi
- 33- *Esporuguit enrere* (pàg. 50).....(0'42")
 (acompanyament en Fa M)
 Cànon tradicional austríac
 Harm.: Enriqueta Farràs
 Piano: Marina Rodríguez
 (P)Dinsicsono
- 34- *Ocells* (pàg. 52) .....(1'12")
El carnaval dels animals
 Camille Saint-Saëns (1835-1921)
 Ensemble Music Oblique
 Solista: P. Roullier
 (P)Dinsicsono-Harmonia Mundi
- 35- *Fòssils* (pàg. 53).....(1'21")
El carnaval dels animals
 Camille Saint-Saëns (1835-1921)
 Ensemble Musique Oblique
 Solista: I. Berteletti
 (P)Dinsicsono-Harmonia Mundi
- 36- *Cànon* (pàg. 54) .....(3'33")
 Johann Pachelbel (1653-1706)
 Solistes: Holloway, Ritchie, Manzane, Toll, North,
 Springfels
 (P)Dinsicsono-Harmonia Mundi
- 37- *Jingle Bells* (pàg. 55).....(2'49")
 Dansa popular dels Estats Units
 Texas Boys Orchestra
 (P)Dinsicsono-Uni-Disc
- 38- *Si fa sol i fa bon dia* (pàg. 59) .....(0'33")
 Cançó tradicional austríaca
 Baix: E. Farràs
 Trompeta: Maurici Albàs
 Trombó: Toni Forniélez
 (P)Dinsicsono
- 39- *Quan sigui jo un ocell* (pàg. 59) .....(0'29")
 Cançó tradicional alemanya
 Baix: E. Farràs
 Oboè: Helena Palomar
 Fagot: Jordi Palet
 (P)Dinsicsono
- 40-41-42-43-*La cançó del lladre* (pàg. 62)
 (tema jazzístic amb variacions)
 Cançó popular catalana
 Versió jazzística: Lluís Vidal
 Lluís Vidal Trio
 (P)Dinsicsono-Taller de Músics-Columna
 Tema.....(1'00")
 Variació 1 .....(0'53")
 Variació 2.....(0'48")
 Variació 3.....(0'48")
 Variació 4.....(1'09")
- 45- *Sant Ferriol de Senterada* (pàg. 68) .....(2'09")
 Dansa popular catalana
 Cobla Sant Jordi
 Director: Jordi León
 (P)Dinsicsono-CSJ
- 46-47-48-*Sonata núm. 5 en sol m* (pàg. 70)
 Sonates italianes per a oboè
 Giuseppe Sammartini (1691-1750)
 Solistes: M. Piguet, Ch. Coin, A. Parker-Zylberjach
 (P)Dinsicsono-Harmonia Mundi
Andante .....(2'50")
Presto .....(1'45")
Minuetto I i II .....(2'37")
- 49- *Himne dels pirates* (pàg. 75).....(3'35")
 Fragment del musical *Mar i cel*
 Albert Guinovart
 Dagoll Dagom
 (P)Dinsicsono-PDI
- 50- Fragment suspensiu/conclusiu (pàg. 77) .....(0'13")
 Oboè: Helena Palomar
 (P)Dinsicsono
- 51- Fragment suspensiu/conclusiu (pàg. 77) .....(0'08")
 Piano: Marina Rodríguez
 (P)Dinsicsono

BLIBLIOGRAFIA

Llibres

Cançoners:

Esquix 1: cançons per a infants

M. D. Bonal - M. Martorell

DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Esquix 2: cançons per a infants

M. D. Bonal, M.T. Giménez, M. Martorell, M. Solanic

DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Esquix 3: cançons de Nadal per a infants

M. D. Bonal, M.T. Giménez, M. Martorell, M. Solanic

DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Esquix 4: cançons, jocs i danses per als més petits

M. D. Bonal, M.T. Giménez, M. Martorell, M. Solanic

DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Cànons d'ahir i d'avui, volum 1

Antologia seleccionada per O. Martorell

DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Cànons d'ahir i d'avui, volum 2

Antologia seleccionada per O. Martorell

DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Cançoner del Secretariat de Corals Infantils

1r, 2n, 3r i 4t volums

Edita: SCIC

Llibre de cançons: crestomatia de cançons tradicionals catalanes

J. Maideu

Eumo editorial

Juguem cantant I

I. Segarra

Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Juguem cantant II

I. Segarra

Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Violet Sant Pere

M. Busqué - M.T. Malagarriga

Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Violet Sant Pau

M. Busqué - M.T. Malagarriga

Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Música tradicional catalana I: infants

J. Crivillé

Clivis Publicacions

Tocatimbal

Volum 1, 2, 3, 4 i 5

Cançons tradicionals catalanes

Campanya «El país a l'escola»

Eufònic

Cançons per al poble I: de Nadal

J. Soler, M. Oltra

Editorial Claret

Cançons per al poble 2: d'infants

J. Soler, M. Oltra

Editorial Claret

Flauta dolça I

F. Galofré

DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Percussió Orff

J. Domingo

DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Iniciació al teclat, vol. 1 i 2

Quader d'exercicis amb un CD

O. Boada

DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Cançoner, vol. 1, 2 i 3

J. Vila

DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Escolta i escriu I

O. Boada, F. Galofré

DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

En Pere sense por

Cantates Infantils, vol. I

E. Cervera, N. Albó

SCIC-DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

L'ocell daurat
Cantates Infantils, vol. 2
F. Mompou, N. Albó, M. D. Bonal
SCIC-DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

El Patufet-El llop i les set cabretes
Cantates Infantils, vol. 3
M. Vila, M. Gràcia, alumnes de l'Escola del Palau
SCIC-DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

La formigueta que anava a Jerusalem
Cantates Infantils, vol. 4
J. Baucells, M. Martorell
SCIC-DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Les veus misterioses
Cantates Infantils, vol. 5
J. Baucells, M. A. Anglada
Cor Cabirol-DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Mejora tu canto
Gilbert Price
DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Dansa:

El galop: danses catalanes i jocs dansats
El sac de danses
Editorial Altafulla

Punta i taló
El sac de danses
Editorial Altafulla

El risto
El sac de danses
Editorial Altafulla

Audició:

Audició 1: forma i color a la música
C. Riera, F. Galofré, R. Escalas
Llibre amb una casset
DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Audició 2: forma i color a la música
C. Riera, F. Galofré, R. Escalas
Llibre amb un CD
DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

51 audicions
M. D. Bonal, M. Artigues, I. Barjau
Editorial Teide

Sons en el temps
C. Riera
Fundació "la Caixa", 1992

La música a l'escola
M. T. Giménez
Rosa Sensat

Pedagogia i didàctica de la música:

Música a l'escola
Diversos autors
ICE de la Universitat Politècnica de Barcelona
Generalitat de Catalunya

La música al parvulari
M. T. Malagarriga i M. Busqué
Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Assaig: cançons i exercicis
Joaquim Maideu
Eumo Editorial
L'avaluació de l'àrea de música
M. Antonia Pujol
Eumo Editorial

Vídeos

El galop (I-II part)
Joc de dos vídeos
El sac de danses, Departament de Didàctica de
l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal de la UAB,
ICE de la UAB i Escola Pública Bellaterra,
«Escoleta» de Cerdanyola.
Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

CD i casset

Tocatimbal
Volum 1, 2, 3, 4 i 5 en CD i casset
Cançons tradicionals catalanes

Cor Infantil l'Esquellerinc
del Cor Madrigal (Barcelona)
Orquestració: M. Oltra
Eufònic

Cançons populars catalanes
Cor Aura de l'Escola del Palau
Direcció musical: M. Vila
Star Music, S.L.

Audició 1: forma i color a la música
C. Riera, F. Galofré, R. Escalas
Llibre amb una casset
DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Audició 2: forma i color a la música
C. Riera, F. Galofré, R. Escalas
Llibre amb un CD
DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Viatges
Cançons populars de diverses parts del món
Cor Vivaldi - Escola IPSI (Barcelona)

Petits Cantors de Catalunya
Cançons de Mendelssohn, Brahms, Schubert, etc.
Cor Vivaldi - Escola IPSI (Barcelona)

Puer Natus
Repertori nadalenc
Gran Premi Città d'Arezzo 1998
Cor Vivaldi - Escola IPSI (Barcelona)

Les cançons del cabirol
Cor Cabirol de la Coral Canigó (Vic)
PSM 31018-CD

ÍNDIX GENERAL

Presentació dels materials.....	pàg. 5
Els continguts curriculars.....	pàg. 5
La música i els eixos transversals.....	pàg. 6
Objectius d'aquesta Guia del Mestre.....	pàg. 7
El llibre de l'alumne, eix dels materials.....	pàg. 8
Estructuració.....	pàg. 8
Comentaris als apartats.....	pàg. 8
Quadre de continguts del llibre <i>Música 5</i>	pàg. 13
Suggeriments didàctics per al llibre <i>Música 5</i>	pàg. 15
Ritme.....	pàg. 15
Entonació.....	pàg. 16
Melodia, escales, tonalitat i funcions tonals.....	pàg. 17
Notes i ritmes.....	pàg. 20
Creativitat.....	pàg. 20
Diàlegs.....	pàg. 20
Endevinar cançons.....	pàg. 20
Cançó.....	pàg. 20
Instruments Orff.....	pàg. 25
Dansa.....	pàg. 28
Dictat-audició.....	pàg. 30
Audició.....	pàg. 35
Làmines d'instruments.....	pàg. 44
Índex de danses.....	pàg. 45
Índex de cançons.....	pàg. 45
Índex temàtic.....	pàg. 46
Acompanyaments pianístics	
Esporuguit enrere.....	pàg. 49
Fes-te encí, fes-te ençà.....	pàg. 50/51
Al llit!.....	pàg. 50/51
La calma de la mar.....	pàg. 52
El til·ler.....	pàg. 55
Índex del CD <i>Música 5</i>	pàg. 57
Bibliografia.....	pàg. 60